

«Ka tule velli käymäh!»

Domna Huovista, karjalaista laulajanhusta tapaamassa.

»A mintäh' asetuit niin alahaisih' asuinsijoih'» kuului *Domna Huovisen* tervehdys minulle, kun eräänä menneen heinäkuun iltapäivänä kohtasimme toisemme saunakamarin ovella, saunakamarin, jonka olin perheineni valinnut majapaikaksemme, pariviikkoisen olekelumme työssijaksi Kuivajärvellä. Siellä ovat kaukana Kainuun selkosissa lähellä rajanpintaa Kuivajärven kylä saunakamareineen, taloineen ja karjalaisine asukkaineen. Siellä elelee *Domna Huovinen*, tervetulleeksitoivottajani arkitouhuissaan aher- taen.

Ei liene aivan tuntematon *Domna-muamo* tämän lehden lukijoille eikä muullekaan ristikansalle, sillä onhan hänet vartavasten kuletettu tänne pääkau- punkiin saakka, valokuvattu ja laulatettu, merkitty muistiin hänen hää- ja muita laulujaan sekä itkuvirsiään. Ja sitäpaitsi esitti hän taitojaan koko Suomen kansalle yleisradion välityksellä. *Domna Huovinen* on hyvä ja ystävällinen karjalainen, mutta lisäksi hän on eräs harvoja elossaolevia Kalevalan laulajia ja itkuvirsien taitajia.

Domna Huovisen käydessä Helsingissä oli minulla miellyttävä tilaisuus tutustua häneen eräässä karjalaisperheessä. Vilkkaana ja aito karjalaisena ei tuttavustuminen tuottanut suuria vaikeuksia ja pian olimme selvillä siitä, että »Sihän oletki sen Korpin Jyrin poika». Tunsin, velli, tuattos ta vielä muissan tuottostuatonki. Nuorena tyttönä vet näin hänet Latvajärvellä hirsie ajamassa kirikön rakennusch'.» Ja kun hetkisen olimme sukujamme selvitellet, rupesi minusta tuntumaan, että taidamme ollakin ihan sukulaisia. Taisi se sukulaisuus silti olla vähän niin- kuin väärän koivun kautta kulkenutta. Mutta joka tapauksessa iltamme kului perin rattoisasti ja siir- ryimme ajatuksissamme kaukaiisiin kotikyliimme ja menneen muisteluihin.

Nyt oli minulla, tänä kesänä tilaisuus jo kolmas kerta tavata *Domna Huovinen* omalla maaperällä. Kuivajärven kylä on ikäänkuin muuttunut uudeksi kotikyläkseen, jossa minä hyvin viihdyn. Mikä vielä miellyttävämpää todeta, että myös minun perheeni on mieltynyt tähän korven karjalaiskylään ja sen ystävällisiin karjalaisiin. Ja eräänlaiseksi Kuivajär- ven symboliksi on minulle vähitellen noussut *Domna- muamo* ystävällisine tervetuloitoivotuksineen »Ka kun vain siula sopinou, niin tule velli uvestah' tulevana suvena, tule, tule!»

Domna Huovisen elämän ulkonaiset puitteet käy- vät yksiin karjalaisen naisen elämänjuoksun kanssa. Lapsuus ja nuoruusvuodet »tuattolassa» rajantakai- sessa Karjalassa, runojen syntysijoilla, jossa nuoren neidon herkkään mieleen painui syvällä ämmön tai muamon opetukset. Miehelään meno aiheutti siirtymisen kotikylästä uusille asuinsijoille, jopa rajan takaiseen kylään. Mutta siihen maailmanaikaan kansakäyminen syntymäseuduille oli vielä mahdol-

lista ja raja oli vain paperilla olemassa näille rajan kumpaisellakin puolella asuville karjalaisille. Myö- hemmin olosuhteet ovat muuttuneet ja kuvaavasti lausuikin *Domna*, että on kuin maailma loppuis rajah'. *Domnan* uusi kotikylä, Kuivajärvi on var- maan aikojen kuluessa saanut asukkaansa rajantakai- sista kylistä ja polvi polvelta ovat nämä *Huoviset* ja *Saaviset* kyenneet säilyttämään aidon karjalai- suutensa. Samoin niin *Hietajärven* kuin *Kuiva- järvenkin* kylien asukkaat ovat säilyttäneet myös vanhan isiltä perimänsä uskon. Vielä kolmekymmen- luvun loppupuolella, niin olen kuullut kerrottavan,

Käynti Kristuksen hautaluolaan. Oviaukossa näkyy enkeltenkivi, joka liturgian aikana on alttaripöytä.

